

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Վեմ» ակումբի տասնվեցերորդ հավաքի

Ամսաթիվ 14 դեկտեմբեր, 2016 թ.

Անցկացման վայր Երևան, Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտ

Ներկա էին՝

«Վեմ» ակումբի անդամներից 6-ը՝ Մեսրոպ քին. Արամյանը, Արմեն Մարգարյանը, Արա Մկրտչյանը, Արամ Փախչանյանը, Սարգիս Ղազարյանը, Հովհաննես Գրիգորյանը, ինչպես նաև «Վեմ» ռադիոկայանի տնօրեն Կարեն Հալաչյանը:

Օրակարգ

1. Շրջայց Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտում
2. Աշխատանքային քննարկում թանգարանի գրադարանում.
 - ա) ստեղծագործական աշխատանքների հաշվետվություն,
 - բ) նոր առաջարկների ձևակերպում
3. Ամփոփում

1. «Վեմ» ակումբի 16-րդ հավաքի մշակութային մասը սկսվեց շրջայցով: Կոմիտասի թանգարանը բացվել է 2015 թվականի հունվարի 29-ին: Այն կառուցվել է նախկին մշակույթի պալատի հիման վրա. նորաստեղծ կառույցի ճարտարապետը Արթուր Մեսչյանն է: Ցուցադրության ձևավորող նկարիչը ճարտարապետ և դիզայներ Ալբերտո Տորսելլոն է, ում կոչում են լույսի և ստվերի վարպետ, նա Վերածննդի դարաշրջանի հուշարձաններ վերականգնող աշխարհում հայտնի նկարիչ է: Թանգարանը բաղկացած է ութ սրահից:

Առաջին «Ժամանակագրություն» սրահում ներկայացված են Կոմիտասի ծեռքով գրված ինքնակենսագրությունը և մի աղյուսակ-տարեգրություն, որը ցույց է տալիս,

որ Կոմիտասը պատկանում է ոչ միայն հայկական, այլ նաև համաշխարհային մշակույթին՝ կազմելով նրա մի մասնիկը:

Երկրորդ՝ «Կոմիտասը և իր ժամանակակիցները» սրահը սկսվում է Կոմիտասի տարբեր ժամանակների, տարբեր տարիքում արված լուսանկարների դրվագներով, իսկ առանձին էկրանի վրա ցուցադրվում է Վարդապետի կյանքի անցած ճանապարհը:

Երրորդ սրահը կոչվում է «Կոմիտասի միտքը»: Վարդապետը կարևորել է հայերեն երաժշտական դասագրքերի ստեղծման գործը: Այդ են վկայում նրա գրած դասագրքերը: Այս սրահում են 25-ամյա Սողոմոնի արեղայական ձեռնադրությունը հավաստող փաստաթուղթը և Կոմիտասի՝ Բեռլինի Ֆրիդրիխ Վիլհելմ կայսերական համալսարանի ավարտական վկայականը:

«Կոմիտասի բանահավաքչական գործունեությունը» խորագրով չորրորդ սրահում է գտվում Փանոս Թերլեմեզյանի կտավում պատկերված իրական սափորը:

Առաջին և երկրորդ հարկերը միմյանց կապող ճանապարհին ներկայացված է բանաստեղծ Կոմիտասը:

Հինգերորդ սրահի խորագիրն է «Կոմպոզիտոր Կոմիտասը». այստեղ է գտնվում Վարդապետի ռոյալը: Իմանալով, որ հայ մեծ կոմպոզիտոր Կոմիտասը սեփական դաշնամուր չունի, նավթարդյունաբերող և ազգային բարերար Ալեքսանդր Մանթաշյանը կարգադրել է, որ Գերմանիայից բերվի այդ երաժշտական գործիքը: Կոմիտասը նկարագրել է այդ պահը Մ. Բաբայանին ուղարկած նամակում «. . .այժմ տունս մեծ Schröder concert flügel ունեմ: Դուք կզգաք իմ ուրախության չափը, երբ առաջին անգամ բերելուց, սարքելուց, մարդոց ճանապարհ դնելուց մետո մենակ մնացի: Աչքերիս չէի հավատում, որ վերջապես ես էլ մարդահաշիվ եմ դառնում, հարմարություն ունենում աշխատելու, աշխատելու, էլի աշխատելու»:

Վեցերորդ սրահը ներկայանում է «Կոմիտասը և հոգևոր երաժշտությունը» խորագրով: Վարդապետը մեծացել է էջմիածնում, կրթություն ստացել և աշխատել Գևորգյան հոգևոր ձեռնարանում, և հենց նրա ջանքերով նոր կյանք ապրեց հայ հոգևոր երաժշտության հարուստ աշխարհը:

Կոմիտասին իրավացիորեն անվանում են հայ երգի քարոզիչ, և դրա վկայությունն է 7-րդ սրահը՝ «Կոմիտասի ելույթները»:

8-րդ՝ «Կոմիտասից հետո» սրահում երևում է, որ Վարդապետը շարունակեց ապրել կերպարվեստի և գրականության մեջ: Կոմիտասի կերպարը հայ կերպարվեստ մուտք գործեց, երբ Եղիշե Թադևոսյանը ստեղծեց նրա դիմանկարը: Մինչ օրս բազմաթիվ արվեստագետներ շարունակում են անդրադարձնալ մեծանուն երաժշտի կերպարին:

Սրահի վերջին ցուցանմուշը Կոմիտասի մահադիմակն է: 1935 թվականի հոկտեմբերի 21-ին Մխիթարյան հայրերի ընտրած մի պատվիրակություն շտապում է Փարիզի Վիլթուիֆ հիվանդանոց: Վախճանվել էր Կոմիտասը: Կոմպոզիտոր Գուրգեն Ալեմշահը թույլտվություն է ստանում հանելու:

Վարդապետի մահադիմակը: Նկարիչ Արիել Աճեմյանը հանում է գիպսե մահադիմակը: Հետագայում ձուլվում են բրոնզե օրինակներ, որոնցից մեկը ցուցադրված է այստեղ:

2. Շրջայցից հետո հյուրերին գրադարանում դիմավորեց Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն Նիկոլայ Կոստանոյանը: Հուշանվերներ փոխանակելուց հետո թանգարան-ինստիտուտի գրադարանում սկսվեց աշխատանքային քննարկումը:

Կարեն Հալաջյանն ամփոփեց 2016 թվականին իրականացրած գլխավոր աշխատանքները.

ա) երկուշաբթիից ուրբաթ՝ ժամը 9-14-ը, ներդրվել է ուղիղ եթերային կենդանի հաղորդակցությամբ աշխատանքը.

բ) «Վեմ» ռադիոկայանը սկսել է իր հեռարձակումը Արցախում FM 91,1 հաճախականությամբ.

գ) ամբողջությամբ փոխվել է www.vem.am կայքը, որտեղ հնարավոր է ավելի անմիջական կապի մեջ լինել ռադիոկայանի հետ և ընտրել սիրված հաղորդումները:

Արայիկ Մկրտչյանն արձագանքեց, որ կայքը պետք է գովազդել և ուղղորդել մարդկանց. «Սմարթֆոն ունեցողների քանակը մեծացել է, դա պետք է օգտագործել: Վստահ եմ, որ տարածման եղանակն այսօր շատ հեշտ է, օրինակ, կարևոր է հաշվի առնել որոնողական կայքերի հնարավորությունները: Դա անընդհատ պրոցես է, որը պետք է անել»:

Տեր Մեսրոպը նկատեց, որ ժամանակին կար հաշվարկման գործառույթը, և ռադիոլսողների 5 տոկոսը նախընտրում էր «Վեմը»: Հիմա «Ֆեյսբուքի» միջոցով ավելի շատ կարող են լսել:

Արամ Փախչանյանն ընդգծեց, որ «Վեմը» պետք է դիտել որպես ավելի մեծ դաշտում գործելու գործիք, որը տարածում է հոգևոր արժեքները, բարոյականությունը: Դրա համար պետք չէ «Ինստագրամում» ձայնագրություններ դնել, այլ, օրինակ, դնել աղոթող աղջկա դեմք, ու դա կլինի «Ինստագրամում» «Վեմի» դեմքը, կհավանեն հարյուրները: Տարբեր ակիբներով պետք է տարածել «Վեմի» գաղափարը: Դա բոլորին կբերի «Վեմ»:

Արայիկ Մկրտչյանը խոստովանեց, որ «Վեմը» լուրջ ինֆորմացիա ստանալու միջոց է, այստեղ կրթվելու հնարավորություն կա: Այսինքն՝ «Վեմը» միայն նրանք չեն լսում, ովքեր սիրում են ու գիտեն դասական երաժշտությունը: Պետք է գործից քաջատեղյակ մարդ, ով կգբաղվի «Վեմի» գովազդով:

Կարեն Հալաջյանը տեղեկացրեց, որ ռադիոկայանն արդեն աշխատակից ունի, ով հունվարից կգբաղվի սոցիալական ցանցերում, առանձին կայքերում «Վեմի» ներկայության հարցով:

3. Հերթական հավաքը նախատեսվում է կազմակերպել մայիսին:

Նախագահող՝ Մեսրոպ քին. Արամյան

Քարտուղար՝ Օլյա Նուրիջանյան

ПРОТОКОЛ

16-го собрания Клуба «Вэм»

Дата: 14 декабря 2016 г.

Место проведения: Ереван, Музей-институт Комитаса

Присутствовали:

Члены Клуба «Вэм» О. Месроп Арамян, Армен Маргарян, Ара Мкртчян, Арам Пахчанян, Саргис Казарян, Ованнес Григорян, а также директор радиостанции «Вэм» Карен Аладжян.

Повестка дня:

1. Экскурсия по музею-институту Комитаса
2. Рабочее обсуждение в галерее музея:
 - а) отчет о творческих работах,
 - б) формулировка новых предложений
3. Завершительная часть

1. Культурная часть 16-го собрания Клуба «Вэм» началась с экскурсии. Музей Комитаса открылся 29 января 2015 года. Он был построен на основе бывшего дворца культуры;

архитектор нового здания – Артур Месчан. Художник-оформитель выставочных залов – архитектор и дизайнер Альберто Торселло, которого называют мастером света и тени; он известный в мире художник, восстанавливающий памятники эпохи Возрождения. Музей состоит из восьми залов.

В первом зале, названном «Летопись», выставлены собственноручная автобиография Вардапета Комитаса и хроническая таблица, которая четко показывает, что Комитас принадлежит не только армянской, но и мировой культуре, являясь ее неотъемлемой частью.

Второй зал – «Комитас и его современники» – начинается с эпизодами фотографий Комитаса, сделанных в различные времена, в разных возрастах, а отдельно на экране идет показ пройденного пути жизни Комитаса.

Третий зал называется «Идеи Комитаса». Комитас подчеркивал важность создания музыкальных учебников на армянском языке: об этом свидетельствуют написанные им учебники. В этом зале выставлены удостоверение о рукоположении 25-летнего Соломона в сан иеромонаха и диплом Комитаса от Берлинского императорского университета Фридриха Вильгельма.

В четвертом зале, названном «Фольклорная деятельность Комитаса», находится настоящий кувшин, изображенный на полотне Паноса Терлемезяна. На пути с первого этажа на второй представлен поэт Комитас.

Пятый зал назван «Композитор Комитас». Здесь находится рояль Вардапета. Узнав, что у великого армянского композитора Комитаса нет собственного пианино, нефтяной магнат и национальный благотворитель Александр Манташян распорядился, чтобы из Германии был привезен этот музыкальный инструмент. Комитас описал это событие в письме к М. Бабаян: «...теперь у меня дома есть большой Schröder concert flügel. Почувствуйте меру моей радости, когда после того, как привезли, настроили инструмент и люди ушли, я остался один. Я не верил своим глазам, что наконец-то и я числюсь человеком, и у меня есть удобство, чтобы работать, работать и еще раз работать».

Шестой зал назван «Комитас и духовная музыка». Вардапет вырос в Эчмиадзине, получил образование и работал в Духовной семинарии Геворгян, и именно его усилиями богатый мир армянской духовной музыки получил новую жизнь.

Комитаса справедливо называют проповедником армянской песни, и свидетельством этого является 7-й зал музея – «Выступления Комитаса».

В 8-м зале, названном «После Комитаса», показан, что Вардапет продолжил жить в изобразительном искусстве и литературе. Образ Комитаса впервые вошел в армянское изобразительное искусство, когда Егишэ Тадевосян создал его портрет. До сих пор многие деятели искусства продолжают обращаться к образу великого музыканта.

Последний экспонат в этом зале – посмертная маска Комитаса. 21 октября 1935 года делегация, избранная отцами Конгрегации Мхитаристов, поспешила в Париж, в больницу Вильжюиф. Скончался Комитас. Композитор Гурген Алемшах получает разрешение снять посмертную маску Вардапета. Художник Ариэль Ачемян снимает гипсовую маску. В дальнейшем сливаются бронзовые экземпляры, один из которых и выставлен здесь.

2. После экскурсии, гостей встретил директор музея-института Комитаса Николай Костандян в библиотеке музея. После обмена сувенирами началось рабочее обсуждение в библиотеке.

Карен Аладжян кратко изложил осуществленные в 2016 году основные работы:

- а) с понедельника по пятницу, с 9 до 14 часов, введена работа в прямом эфире с живым общением;
- б) радиостанция «Вэм» начала вещание в Арцахе на частоте 91,1 FM;
- в) полностью изменился сайт www.vem.am, где сейчас можно иметь более непосредственную связь с радиостанцией и выбирать любимые передачи.

Араик Мкртчян отметил, что сайт нужно рекламировать и направлять людей. «Выросло количество лиц, имеющих смартфон, и этим нужно воспользоваться. Я уверен, что распространение сегодня осуществляется очень легко, например, важно учитывать возможности поисковых сайтов. Это постоянный процесс, и это нужно сделать».

Отец Месроп сказал, что когда-то была функция расчета, и 5% радиослушателей предпочитали «Вэм». Теперь посредством Фейсбук могут слушать больше.

Арам Пахчанян подчеркнул, что следует рассматривать «Вэм» как инструмент для действия в более широком поле, который распространяет духовные ценности и мораль. Для этого не нужно разместить записи на Инстаграм, а ставить, например, лицо молящейся девушки, это будет лицом Радио «Вэм» в Инстаграме, и сотни людей поставят лайки. Распространять идеи Радио «Вэм» нужно по разным каналам. Это приведет всех в «Вэм».

Араик Мкртчян признался, что «Вэм» является серьезным средством для получения информации, здесь есть возможность учиться. То есть «Вэм» слушают не только те, кто любит и знает классическую музыку. Нужен компетентный человек, который займется рекламой Радио «Вэм».

Карен Аладжян сообщил, что радиостанция уже имеет сотрудника, который с января будет заниматься вопросом присутствия Радио «Вэм» в социальных сетях и отдельных сайтах.

3. Очередное собрание планируется организовать в мае.

Председатель: О. Месроп Арамян

Секретарь: Оля Нуридджанян

MINUTES

of the 16th Meeting of Vem Club

Date: Dec. 14, 2016

Location: Yerevan, Komitas Museum-Institute

Attendees present:

Six members of Vem Club: Fr. Mesrop Aramian, Armen Margaryan, Ara Mkrtchyan, Aram Pakhchanyan, Sargis Ghazaryan, Hovhannes Grigoryan, Director of Vem Radio Station Karen Halajyan.

Agenda:

1. A tour in the Komitas Museum-Institute
2. Working discussion in the library of the museum:
 - a) report on creative works,

b) formulation of new proposals

3. Conclusion

1. The cultural part of the 16th meeting of Vem Club started with a tour. The Komitas Museum was opened on January 29, 2015. It was built on the basis of a former Palace of Culture. The architect of the new building is Artur Meschyan. The exhibition designer is the artist, architect and designer Alberto Torsello, who is called a master of light and shadow; he is a well-known artist restoring Renaissance monuments. The museum consists of eight halls.

The first hall named "Chronicles" presents the autobiography of Komitas Vardapet written by his own hand, and a chronic table, which clearly shows that Komitas belongs not only to Armenian culture but also the world culture, being its integral part.

The second hall, "Komitas and His Contemporaries," begins with demonstration of photos of Komitas made at different times and at different ages, while on a separate screen, the life path of Komitas rolls.

The third hall is called "The Mind of Komitas." Komitas emphasized the importance of creating music textbooks in Armenian as evidenced by the textbooks written by him. This hall exhibits the certificate of the ordination of 25-year-old Solomon as a hieromonk and Komitas's diploma from Berlin Friedrich Wilhelm Imperial University.

In the fourth hall named "The Folklore Activities of Komitas" one can see the real pitcher that is depicted in Panos Terlemezian's famous painting of Komitas.

On the way from the first floor to the second floor, the visitors get acquainted with the poet Komitas.

Komitas's grand piano is in the fifth hall named "The Composer Komitas." Upon learning that the great Armenian composer Komitas did not own a piano, oil tycoon and national benefactor Alexander Mantashyan ordered to bring this musical instrument from Germany. Komitas described this event in a letter to M. Babayan: "...now I have a big Schröder concert flügel in my house. Can you feel the measure of my joy when after it was brought in and set up, and the people were gone, I got alone? I could not believe my eyes that finally I was also considered a human being and I had the convenience to work, work, and work again."

The sixth hall is called "Komitas and Spiritual Music." The Vardapet grew up in Etchmiadzin, was educated and worked in Gevorgian Spiritual Lyceum, and it was thanks to his efforts that the rich world of Armenian spiritual music got a new life.

Komitas is rightly called a preacher of Armenian song, and a testimony to this is the 7th hall of the museum that is called "Performances of Komitas."

In the 8th hall named "After Komitas" it is shown that the Vardapet's life continued in the fine arts and literature. Komitas was first depicted in art when Yegishe Tadevosyan painted his portrait. Since then, many artists have continued to refer to the image of the great musician.

The last exhibit in this hall is the death mask of Komitas. On October 21, 1935, the delegation elected by the fathers of the Mekhitarist Congregation hastened to Paris, to Villejuif hospital. Komitas had passed away. Composer Alemshah gets permission to take Komitas's death mask and artist Ariel Ajemian takes the plaster mask. Later its bronze copies were made, one of which is exhibited here.

2. After the tour, guests met with the Director of the Museum-Institute of Komitas Nikolay Kostandyan in the library of the museum. After an exchange of souvenirs, a working discussion started in the library.

Karen Halajyan summarized the main works done in 2016:

- a) From Monday through Friday, from 9 a.m. to 2 p.m., there is a live broadcast with live communication.
- b) Radio Vem also started broadcasting in Artsakh, at the frequency of 91.1 on the FM band.
- c) The website www.vem.am has been completely changed. Now the visitors have more direct communication with the radio station and can choose their favorite programs. The site's daily traffic is about 2000 visits.

Arayik Mkrtychyan noted that the website needs to be advertised and people must be directed to it. "The number of people owning smartphones has increased and this must be used. I am sure the spread of information today is very easy; for example, it is important to consider the possibility of search sites. This is an ongoing process, and it should be done. I guarantee that the number of visits to the site will increase from 2,000 to 20,000."

Fr. Mesrob said that once there was a calculation function that showed 5% of listeners preferred Radio Vem. Now people can listen through Facebook more easily. And as a new website, Vem has a daily traffic of 400-600 individual visits.

Aram Pakhchanyan said that we should consider Vem as a tool for action in a wider field that propagates spiritual values and morality. No need to post audio on Instagram, but we can put, for example, a face of a praying girl, this will be the face of Radio Vem on Instagram, and hundreds of people will like it. It is necessary to spread the message of Radio Vem through different channels. This will bring everyone to Vem.

Arayik Mkrtchyan admitted that Vem is a serious tool for getting information; it provides with an opportunity to learn. That is, not only those who love and know classical music listen to Vem. We need a competent person who will advertise Radio Vem.

Karen Halajyan informed that the station already has an employee who, starting from January, will deal with the issue of the presence of Radio Vem in social networks and individual sites.

3. The next meeting is scheduled for May.

Chairman: Fr. Mesrop Aramian

Secretary: Olya Nurijanyan